

РЕШЕНИЕ

№ 12485

гр. София, 22.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 09.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **932** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на В. С. А. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в размер на 100 000 лева, изразяващи се в неосигуряване на достатъчна жилищна площ в спалното помещение под 2 кв. метра разполагаема площ, неосигуряване на достатъчно лично пространство на човек, на постоянен въздух и пряка дневна слънчева светилна, лоши битови условия в спалните помещения и липса на климатизация, поставянето на ищеца в килия с паразити – дървеници, хлебарки, гризачи и други вредители, липса на питейна вода и осигуряване на такава с лошо качество за периода от 21.11.2023 година до 29.01.2024 година, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че ищецът е бил настанен в килия, в която разполагаемата площ на всеки лишен от свобода е под два квадрата метра, не е имал достъп до питейна вода, а когато е имало такъв, то водата е била с лошо качество, в килиите е имало всякакви вредители, гризачи, хлебарки и дървеници, и същият се е чувствал унижен, притеснен от лошите условия в затвора и се иска да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми.

В съдебно заседание, ищецът- В. С. А. редовно уведомен при условията на

чл.138,ал.2 АПК не се явява. Исковата му молба се поддържа от адвокат С., редовно упълномощен, който заявява претенция за присъждане на разноски. Съображенията относно основателността на исковата претенция развива и в представените по делото писмени бележки.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място], редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юристконсулт Д., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер по съображения, посочени в писмения отговор. Претендира заплащането на юристконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор К. изразява становище за недоказаност и неоснователност на исковата претенция в посочения размер.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Ищецът А. е преведен от Затвор – [населено място] в ЗОЗТ“ К.“ на 28.11.2023 година за изтърпяване на наказание лишаване от свобода в размер на 10 месеца за престъпление по чл.346,ал.2 от НК, като от 01.12.2023 година е разпределен на територията на 5 група, 6 спално помещение, където е пребивавал и към дата 22.02.2024 година и е освободен на 26.04.2024 година.

От приложената Докладна записка на лист 19 от делото е видно, че територията на 5 група се състои от 8 спални помещения, включващи собствени санитарни възли с размери 1,90x4,90 м, всяко спално помещение е с различен капацитет и квадратура, като всичките са съобразени с изискването по закон за минимум 4 кв. метра площ на 1 лишен от свобода, като 6 спално помещение е с площ от 31 кв. метра с капацитет 7 лишени от свобода и за периода от 01.12.2024 година до 22.02.2024 година капацитетът на спалното помещение никога не е надвишаван и за посочения период А. е пребивавал с различни до 8 лишени от свобода / посочени поименно в Докладната записка, а притокът на дневна светлина и проветряване не е ограничен, тъй като спалните помещения разполагат с отваряеми прозорци, а всеки от прозорците е от ПВЦ дограма и е с отваряемост 50% съгласно стандартите, което осигурява възможността за нужното проветрение, осветлението в спалното помещение е луминисцентно и се състои от три осветителни тела, всяко от тях с по три лампи, спалните помещения се почистват и хигиенизират от самите лишени от свобода, които са настанени в тях и те отговарят за поддържане на хигиената съгласно чл.176 от ППЗИНЗС, общите части- като коридори на групата се почистват от лишените от свобода, които са назначени със заповед на работа, освен получаваните от администрацията хигиенни материали, лишените от свобода имат възможност за закупуване на допълнителни почистващи препарати в магазина на Общежитието, като лицето И. С. Кюрдов е преразпределен в 5 група на 05.01.2024 година и настанен в 5 спално помещение на групата/ различно от спалното помещение на ищеца и до момента не е пребивавал в едно спално помещение с лишения от свобода А., а лицето С. Г. А. не е пребивавал никога на територията на Общежитието.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно- медицинска експертиза, като в заключението си вещото лице е дало подробен отговор на въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание, експертът заявява, че поддържа заключението си .

От показанията на свидетеля И. Кюрдов- лишен от свобода се установява, че

познава ищеца от тази година, като накрая са били в една група, не може да посочи в коя килия е бил настанен ищецът, а в килиите е имало постоянен достъп до вода, като режим на топлата вода има, който е различен в зависимост от това коя е килията, не може да посочи часови диапазон на режима на топлата вода, той не е критерий за това дали водата става за пиене, ищецът му се е оплаквал, че не са хубави условията, не може да опише как се е чувствал ищецът, защото той не е на негово място, оплаквал се е от всичко ищецът.

В показанията си свидетелят С. И. Х. сочи, че не познава ищеца, не знае защо е призован и не е разговарял с ищеца.

По делото са приложени всички събрани в хода на процеса доказателства, в това число затворническото досие на ищеца.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида - отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконнообразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора, исковете по ал.1 се разглеждат по реда, установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#) - искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от които незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване на незаконнообразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконнообразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила

вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС.Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването - [чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ](#). В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В конкретната хипотеза, тъй като се претендират вреди от бездействие на ГД“ИН“ изразяващи се в неосигуряване на нормални условия за пребиваване в ЗОЗТ-К.“ искът се разглежда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от [ЗИНЗС](#). В мотивите към проекта на [Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията](#) и задържането под стража (№ 602-01-55 от 03.10.2016 г., 43-то НС), в които е посочено, че досегашният ред по [чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#) за разглеждане на искове на лишени от свобода за вреди, произтичащи от лоши условия на задържане, е обявен за неефективен с решението "Н. и други срещу България". Констатираните недостатъци на досегашната практика са: липсата на яснота относно това кои точно действия и бездействия на административния орган следва да докаже ищецът, за да бъде успешен искът му (параграф 195); твърде формалистичният подход при прилагане на принципа "affirmanti incumbit probatio" (тежестта на доказване е върху твърдящия), който не взема предвид трудностите, с които лишеният от свобода може да се сблъска при доказване на твърденията си (параграф 196); преценка на условията на задържане в светлината на националните правни норми, които уреждат отделни аспекти на условията на задържане, а не в светлината на кумулативния ефект на тези условия върху задържания с оглед на общата забрана за нечовешко и унищително отношение по чл. 3 от Конвенцията (параграф 197); отказът да се приеме

презумпцията, че лошите условия на задържане причиняват неимуществени вреди на задържаните, както изисква практиката на ЕСПЧ (параграф 198); прилагане на разпоредбите на погасителната давност по начин, който не отчита продължаващата природа на поставянето в лоши условия (параграф 199).

Именно с приетите промени се цели преодоляване на тези недостатъци чрез въвеждането на специфично съдебно средство за лишени от свобода и задържани под стража за компенсиране на вреди в резултат на нарушение на забраната за изтезание, нечовешко или унижително отношение от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, регламентирана изрично в новата редакция на [чл. 3 от ЗИНЗС](#). Тази забрана произтича пряко и от чл. 3 от ЕКЗПОСЧ, която по силата на [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) е част от вътрешното право и има предимство пред националното законодателство.

Разгледани на тази плоскост, предпоставките на специфичния иск за вреди по реда на чл. [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС, настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Искът отново е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" или "задържането под стража" изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. По силата на [чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС](#), искът по [чл. 284, ал. 1](#) се разглежда по реда на [Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс](#), а ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В Определение № 189 от 8.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 10037/2017 г., III о., докладчик председателят В. П. е посочено, че органите по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са "специализираните органи по изпълнение на наказанията", но нито ЗИНЗС, нито друг закон, нито от мотивите към Законопроекта за приемане на [ЗИД на ЗИНЗС](#) (ДВ, бр. 13/2017 г.), когато е въведено понятието, се дава определение кои са "специализираните" органи по изпълнение на наказанията и каква е отликата в техните правомощия спрямо общите "органи по изпълнение на наказанията". [ЗИНЗС](#) определя единствено кои са органите по изпълнение на наказанията, каквито без претенция за изчерпателност са министърът на правосъдието ([чл. 10](#)), главният директор на ГДИН ([чл. 13, ал. 2](#)), началникът на затвор ([чл. 15](#)), началникът на Областна служба "Изпълнение на наказанията" ([чл. 16а](#)) и началниците на пробационните служби и арести ([чл. 16](#)). Изпълнението на наказанията освен от установените органи се осъществява пряко и от служители в

ГДИН и в териториалните ѝ служби. Техните функции и статут е уреден в [глава IV от ЗИНЗС](#). Като се отчете, че забраната по [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е обща и спазването ѝ е пряко задължение, както за административните органи по изпълнение на наказанията, така и за длъжностите лице (служителите) към местата за лишаване от свобода, то съдът е приел, че под понятието "специализирани органи" от [част VII на ЗИНЗС](#) следва да се разбира всеки административен орган или длъжностно лице, чийто правомощия, служебни или трудови задължения са свързани пряко с изпълнението на наказанията и постигането на неговите цели, описани в [чл. 2 от ЗИНЗС](#). При така направеното тълкуване на понятието "специализирани органи" следва да се разтълкува и приложението на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), според който "искът (по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#)) се предявява ... срещу органите по [чл. 284, ал. 1](#), от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите". Буквалното тълкуване на нормата води до извод, че надлежен ответник по иска е конкретният административен орган или длъжностно лице, посочено в иска като причинител на вредите. Това разбиране, изведено при прочита на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), ВАС е определил като неудачно и неефективно законодателно решение, спрямо критериите на [чл. 13 от Конвенцията](#), което само по себе си е насочено именно към създаването на ефективен компенсаторен механизъм спрямо нарушенията по [чл. 3 от Конвенцията](#). Относно неефективността на нормата е достатъчно да се отбележи, че потенциалното осъждане на административен орган или длъжностно лице, би довело до абсолютно сигурна невъзможност за реалното овъзмездяване на причинените вреди на ищците с оглед понасянето на отговорността от физическите лица, изпълняващи съответната длъжност. От друга страна, е налице липса на ясна нормативна уредба за евентуалното пренасяне на отговорността за изплащане на обезщетенията от ответника по иска към Държавата като общо обективно отговорна за причинените вреди, съгласно [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), което пренасяне да гарантира лесен и бърз достъп на ищеца до привеждането на съдебното решение в изпълнение. Нормата на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар и въведена през 2017 г., е аналогична като ползвана законодателна техника спрямо нормата на [чл. 7 от ЗОДОВ](#) (ред. ДВ, бр. 60/1988 г.). От приемането на [чл. 7](#) през 1988 г. до сега, нормата предвижда, че "искът за обезщетение се предявява ..... срещу органите по [чл. 1](#) и [2](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. По въпроса за пасивната процесуална легитимация по иски за обезщетение за вреди по [чл. 1](#) и [чл. 2 от ЗОДОВ](#) е налице значителна и последователна съдебна практика през последните години, като е достатъчно да се посочи, че с точка б от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г.](#), ОСГК, бе решено, че "Отговорността на държавния орган е специфично проявление на принципа за отговорност на работодателя по [чл. 49 ЗЗД](#) в областта на [ЗОДВПГ](#) (сега ЗОДОВ) и тази отговорност е също гаранционно обезпечителна. По исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. С други думи, правилото на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#) за определяне на ответник по иска по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), следва да се тълкува, че искът се предявява срещу юридическото лице, с което длъжностното лице, причинител на вредата е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага или обезпечават от името и за сметка на юридическото лице и така тълкуван [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар като по нов и специален закон спрямо общите процесуални

правила, уредени в [глава XI на АПК](#) "Производства за обезщетения", напълно съвпада със смисъла на [чл. 205 от АПК](#), според който искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Последните според правилото на [чл. 205 АПК](#) са юридическите лица, представлявани от органа (в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията), от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите..

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото съгласно чл.12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. и е на бюджетна издръжка. Затворите, поправителните домове и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ чл.12, ал.23 от ЗИНЗС. По силата на чл.16 от ЗИНЗС, Областните служби "Изпълнение на наказанията" обединяват, ръководят и контролират дейността на пробационните служби и арестите.

Нещо повече дори, съгласно чл.8 от ППЗИНС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а съгласно чл.7, ал.1 ,б. „а“ от ППЗИНС, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове, спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, законосъобразността при прилагане на дисциплинарни мерки спрямо лишените от свобода, разпределението на времето на лишените от свобода, състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите, работата на комисиите по [чл. 73 ЗИНЗС](#); освобождаването от местата за лишаване от свобода.

В конкретната хипотеза, от доказателствата по делото е видно, че ищецът е преведен от Затвор – [населено място] в ЗОЗТ "К." на 28.11.2023 година за изтърпяване на наказание лишаване от свобода в размер на 10 месеца за престъпление по чл.346, ал.2 от НК, като от 01.12.2023 година е разпределен на територията на 5 група, 6 спално помещение, където е пребивавал и към дата 22.02.2024 година и е освободен на 26.04.2024 година, при което недоказано е твърдението на ищеца, че същият е настанен в ЗОЗТ "К." на дата 21.11.2023 година и това е началният период на претендиране на вредите, защото доказателства, че на тази дата ищецът е бил настанен в ЗОЗТ "К." липсват, което води до недоказаност на началния период на иска за претърпени неимуществени вреди вследствие на лошите условия в ЗОЗТ "К.".

Не се доказва, че в периода на настаняването на ищеца в ЗОЗТ "К." да е бил в килия, която е била пренаселена-6 спално помещение да е бил настанен в килия с размер под кв. метра на всеки лишен от свобода, нито, че в килията е имало влага и мухъл, което да е довело до преживяване на неприятни усещания и унижение от страна на ищеца и че същият е страдал от кожни обриви, причинени от ухапвания на

дървеници, гризачи, хлебарки каквито имало в килията, не се представиха доказателства, че в килията, в която е бил настанен ищецът да не е имало санитарен възел и постоянно течаща студена вода, достъп до дневна светлина и е имало вредители, защото от доказателствата по делото, в това число и от заключението на вещото лице, изготвило съдебно – медицинска експертиза е видно, че от датата на настаняването му до 29.01.2024 година (датата на завеждане на исковата молба) при изтърпяване на наказанието лишаване от свобода ищецът бил разпределен на територията на 5-та група, 6-то спално помещение, което е с размери 6.50м./4.96м., установени при проверката, квадратурата е 32.24 кв. м.; разстоянието между пода и тавана е над 2.5м, санитарният възел към спалното помещение е с размери 1.90м./4.90м. и не се включва в квадратурата за жилищната площ на 1 лишен от свобода, броят на лишените от свобода в спално помещение №6 и 7, което вещото лице е установило при проверката и не е имало случаи този брой да е превишаван, като на 1 лишен от свобода са осигурени 4.605 кв. м. жилищна площ, капацитетът е съобразен с изискването за осигуряване на минимум 4 кв. м. площ на 1 лишен от свобода, съгласно чл.43, т.4 от ЗИНЗС и е в съответствие с основния минимален стандарт на КПИ - 4 кв. м. жилищна площ на затворник в килия за многочислено настаняване + напълно преградено санитарно съоръжение (Европейска комисия за предотвратяване на изтезанието и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание - С., 15.12.2015г.), като е спазено е изискването за разстояние „поне 2 м. между стените на килията" и „поне 2.5м. между пода и тавана на килията", а обзавеждането на спалното помещение включва 7 броя легла/вишки с размери 192/70/43.5 см. и 7 броя метални шкафа с размери 45/40/см, като не се коментира като изискване и норма свободната от мебели площ, спалното помещение има 2 броя прозорци с размери 1.45/1.60, ПВЦ дограма, 50% хоризонтално отваряема горна половина на прозореца, което позволява естествена вентилация на спалното помещение, монтираната външна метална решетка не намалява пряката естествена осветеност, положена е външна топлоизолация. Топлата вода се осигурява от локална котелна инсталация и съгласно чл.176 от ППЗИНЗС спалните помещения се почистват от настанените в тях лица лишени от свобода и те самите поддържат хигиенното им състояние. К. на 5-та група се почиства от лишени от свобода, назначени със заповед за работа, а хигиенни материали на лишените от свобода се предоставят от администрацията по списък, като при необходимост могат да си закупят от магазина на Общежитието. През 2016 година е извършен основен ремонт на сградата, като са извършени СМР, включени в описаните протоколи по т.11, т.12 и т.13. Опазването на интериора зависи от грижите и интелигентността на обитателите, вещото лице е видяло разрушени облицовки(теракот, фаянс) и дограма с цел укрития за мобилни телефони и други, спалните помещения на 5-та група имат различен вид, степен на опазване след основния ремонт и поддържане на хигиената в тях, като спално помещение № 6, което е обитавал ищецът е със замърсена, изронена мазилка на стените и по малко на пода, металните шкафчета са замърсени, спалното бельо и работните дрехи на работещите на щат лишени от свобода се перат всеки четвъртък централно по график за пране. Дезинсекция и дератизация са проведени във всички помещения и терени на територията на ЗОЗТ „К." на: 09.05.2023г., 15.09.2023г., 15.12.2023 година, включително обезпаразитяване в спалните помещения на 5-та група с препарат А.. Лишените от свобода лица се включват: в спортно-закалителна програма, фитнес на открито (оградена площадка със спортни уреди); културна програма, свързана с празнични дни и събития; концертна програма- като публика и участници; посещават библиотека и учебен център, пишат есета по конкретни теми. Ежедневно от 8.00 часа до 16.30 часа има медицинско обслужване от лекар, медицинска сестра и психолог.

От 01.04.2024 година лекарят е прекратил договора си и временно има друг лекар 1 ден седмично; стоматолог- понеделник, сряда и петък от 8.00ч. до 16.30ч. Освен това съгласно Протокол №1240773-3/27.03.2024 година от изпитване на проба питейна вода от Затворническо общежитие от закрит тип „К.“ - изследване, извършено от Лабораторен изпитвателен комплекс на Столична РЗИ, химичните, микробиологичните и органолептичните показатели са в съответствие с Наредба №9/2001 година за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели(Обн. ДВ. бр.30/28.03.2001г.), като няма санитарен възел извън килиите, който лишените от свобода да ползват по време на престоя на открито. Карето за престой на открито е в непосредствена близост до спалното помещение. Престоят на открито е по график, съобразно другите групи - 2 пъти по 1ч. и 30 мин., като включва и спортни занимания.

В съответствие с чл. 40,ал.1 от ЗИНЗС наказанието лишаване от свобода се изпълнява чрез настаняване на осъдените в определени места за лишаване от свобода и подлагането им на поправително въздействие, а последното се осъществява чрез осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве и за уважаване на човешкото достойнство на осъдените, реализиране на включените в съдържанието на наказанието ограничения, ограничаване на отрицателните последици от действието на присъдата и вредното влияние на средата на осъдените,осигуряване на условия за упражняване правата на осъдените, организиране на трудови, възпитателни, образователни, спортни и други дейности.От своя страна,места за изпълнение на наказанието лишаване от свобода са затворите. В затворите, поправителните домове и затворническите общежития се настаняват осъдени на лишаване от свобода с влязла в сила присъда, включително и доведените в изпълнение на разпореждане на прокурор по [чл. 340, ал. 5](#) и [чл. 354, ал. 7 от Наказателно-процесуалния кодекс](#). В съответствие с нормата на чл.43,ал.2 от ЗИНЗС, всяко място за лишаване от свобода трябва да разполага с необходимите жилищни, битови и други помещения за осъществяване на поправително въздействие, а арестите - за поддържане на физическото и психическото здраве и уважаване човешкото достойнство на задържаните лица. Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м.Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода, а количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване, достъпът до санитарни възли и течаща вода, както и минимумът обзавеждане на спалните помещения се определят с Правилника за прилагане на закона. В чл. 246,ал.1 от ЗИНЗС,при разпределението обвиняемите и подсъдимите се настаняват отделно-мъжете от жените, непълнолетните от пълнолетните, лицата, които не са български граждани, от останалите. Обвиняемите и подсъдимите по едно и също дело не подлежат на задължително изолирано настаняване, освен ако има изрично мотивирано разпореждане на съответния прокурор или съд. В затворите обвиняемите и подсъдимите се настаняват в спални помещения отделно от осъдените,а обвиняемите и подсъдимите могат да бъдат премествани от един затвор в друг и от един арест в друг извън случаите по [чл. 241, ал. 4](#) само по разпореждане на наблюдаващия прокурор или по разпореждане на съответния съд само за извършването на действия по разследване и други процесуални действия. В чл.21 от ППЗИНЗС (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.) е посочено, че спалните помещения се обзавеждат с отделни легла за настанените лица,снабдени със спални принадлежности, шкафчета за лични вещи, маса, столове, осветителни и отоплителни тела, като се осигуряват условия за пряк достъп на дневна светлина и възможност за проветряване, а лишените от свобода са длъжни да спазват реда и

хигиената в спалните помещения. За всяко спално помещение съответният инспектор по социални дейности и възпитателна работа определя отговорник, който изготвя месечен график за дежурства и следи за поддържането на реда и хигиената, съгласно алинея четвърта на същия текст-) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), във всяка затворническа група се обособяват спални помещения за настаняване на непущачи. От своя страна, в чл.25 от ППЗИНЗС е посочено, че основанията за настаняване в местата за лишаване от свобода са - приведени в изпълнение по съответния ред съдебни актове с наложено наказание лишаване от свобода или за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). Същите се съпровождат с информация за датата и обстоятелствата при задържането на лицето, както и със справка за съдимост. . Съгласно нормата на чл.42, ал.2 от ЗИНЗС, арестите са места за лишаване от свобода за настаняване на лица, задържани по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#), като лицата по ал. 2 могат да се настаняват в затворите, поправителните домове и затворническите общежития от закрит тип по реда, предвиден в този закон. В съответствие с нормата на чл.43,ал.2 от ЗИНЗС, всяко място за лишаване от свобода трябва да разполага с необходимите жилищни, битови и други помещения за осъществяване на поправително въздействие, а арестите - за поддържане на физическото и психическото здраве и уважаване човешкото достойнство на задържаните лица. Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м. Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода, а количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване, достъпът до санитарни възли и течаща вода, както и минимумът обзавеждане на спалните помещения се определят с Правилника за прилагане на закона. Правата на осъдените са визирани в нормата на чл. 86 от ЗИНЗС- престой на открито не по-малко от един час на ден, свиждания не по-малко от два пъти месечно, кореспонденция, парични суми за задоволяване на лични нужди, телефонна връзка по ред и начин, определени от Главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Съгласно нормата на чл.240 от ЗИНЗС, доколкото в тази част не се предвижда друго, разпоредбите относно осъдените на лишаване от свобода се прилагат и по отношение на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение задържане под стража. Лицата с мярка за неотклонение задържане под стража се настаняват в ареста, в района на който се осъществява досъдебното производство или се разглежда делото. В арестите се настаняват и осъдените на лишаване от свобода, преведени по разпореждане на съда или прокурора за явяване по съдебни дела, за участие в действия по разследването и други процесуални действия или осъдените с взета мярка за неотклонение задържане под стража като обвиняеми и подсъдими за други престъпления, задържаните лица, обявени за национално издирване, задържаните от прокурора по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). В арестите могат да бъдат настанени и етапно конвоирани лица, когато в съответното поделение на Министерството на вътрешните работи няма условия за това, а когато лицата с мярка за неотклонение задържане под стража не могат да бъдат настанени по реда на ал. 1, по мотивирано предложение на Началника на Областната служба "Изпълнение на наказанията" или на Началника на арестите в съответната териториална служба могат да бъдат настанени с разпореждане на съответния съд в друг арест, който е най-близо до района на досъдебното производство или делото, съобразно съществуващите възможности. В чл. 246, ал.1 от ЗИНЗС, при разпределението обвиняемите и подсъдимите се настаняват отделно- мъжете от жените, непълнолетните от

пълнолетните, лицата, които не са български граждани, от останалите. Обвиняемите и подсъдимите по едно и също дело не подлежат на задължително изолирано настаняване, освен ако има изрично мотивирано разпореждане на съответния прокурор или съд. В затворите обвиняемите и подсъдимите се настаняват в спални помещения отделно от осъдените, а обвиняемите и подсъдимите могат да бъдат премествани от един затвор в друг и от един арест в друг извън случаите по [чл. 241, ал. 4](#) само по разпореждане на наблюдаващия прокурор или по разпореждане на съответния съд само за извършването на действия по разследване и други процесуални действия. Съгласно чл. 20 от ППЗИНЗС, за всеки затвор се определя максималният брой лишени от свобода, които могат да бъдат настанени, съгласно разполагаемата жилищна площ, а в спалните помещения се осигурява пряк достъп на дневна светлина и възможност за естествено проветряване. Количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване се определят в зависимост от изискванията на съответните стандарти за обществени сгради. На лишените от свобода се осигурява постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода. В заведенията от закрит тип и арестите в затворите ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения.

В чл. 21 от ППЗИНЗС (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), е посочено, че спалните помещения се обзавеждат с отделни легла за настанените лица, снабдени със спални принадлежности, шкафчета за лични вещи, маса, столове, осветителни и отоплителни тела, като се осигуряват условия за пряк достъп на дневна светлина и възможност за проветряване, а лишените от свобода са длъжни да спазват реда и хигиената в спалните помещения. За всяко спално помещение съответният инспектор по социални дейности и възпитателна работа определя отговорник, който изготвя месечен график за дежурства и следи за поддържането на реда и хигиената, съгласно алинея четвърта на същия текст-) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), във всяка затворническа група се обособяват спални помещения за настаняване на непушачи. В алинея шеста, (Нова - ДВ, бр. 14 от 2017 г.) е предоставено право на лишените от свобода се създават условия за къпане не по-малко от два пъти седмично и за изпиране на дрехите, спалното и личното бельо. От своя страна, в чл. 25 от ППЗИНЗС е посочено, че основанията за настаняване в местата за лишаване от свобода са приведени в изпълнение по съответния ред съдебни актове с наложено наказание лишаване от свобода или за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#). Същите се съпровождат с информация за датата и обстоятелствата при задържането на лицето, както и със справка за съдимост. В съответствие с алинея втора, (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2017 г.), престоят на открито се провежда под надзора на служители от надзорно-охранителния състав на специално определени места в затвора, поправителния дом или затворническото общежитие, като по възможност същите предлагат защита при лошо време. По време на престоя на открито администрацията на затвора осигурява подходящи условия - съоръжения, екипировка и организирани дейности, насърчаващи поддържането на добро физическо здраве. На лишените от свобода по време на престой на открито се разрешава да се обединяват за участието им във физически упражнения или спортни игри.

В нормата на [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е регламентирано, че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение, като в ал. 2 в три точки са посочени съставите на изтезания, жестоко или нечовешко отношение. Тази забрана е във връзка със забраната за мъчение или нечовешко отношение, установена в [чл. 29, ал. 1 от Конституцията](#), както и със забраната за изтезания, установена в чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Следва да бъде посочено, че нееднократно ЕСПЧ е посочвал в решенията си, че в

общия случай присъдите и тяхното изпълнение не попадат в хипотезите на чл. 3 от Конвенцията, стига неудобствата и страданията, с които те обикновено са съпроводени да не надминават необходимото за изпълнението им. В решенията си ЕСПЧ подчертава, че приложението на чл. 3 от Конвенцията изисква засягането да води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода. (т. 111 от решението по делото Н. срещу България; т. 134 от Решение по делото М. срещу България; т. 45 от Решението по делото Т. Т. срещу България).

В конкретния случай, от събраните по делото доказателства-писмени, така и от заключението на вещото лице, изготвило съдебно- медицинската експертиза/ неоспорена от страните, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и компетентно изготвено/, не може да се установи, че условията в Затворническо общежитие „ К.“ са неблагоприятни и че освен пряко водещи до унижително и недостойно отношение към него, са довели и до заплахата за неговото здраве поради липса на осъществени елементарни хигиенни стандарти, нито се доказва, че тези условия са в разрез с всякакви нормални етични стандарти и човешко отнасяне. Не се доказва незаконосъобразно бездействие от страна на служителите на ответника. Вярно е, че органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание или при изпълнение на мярка за неотклонение - задържане под стража са длъжни да осигуряват на осъдените лица и на задържаните под стража такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство, но не се доказва нарушение на разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и [чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България](#), според която никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, нечовечно или унижаващо отношение. Конвенцията е ратифицирана от Република България и на основание [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) има пряко действие и съставлява част от вътрешното право. Спазването на принципите на [чл. 3 КЗПЧОС](#) в исковия период представлява задължение, пряко произтичащо от закон

Наред с това, недоказано е твърдението на ищеца ,в че вследствие на лошите условия е получил обриви, сърбежи и умора, защото както от приложените доказателства, така и от Медицинската справка №2462/22.02.2024 година от д-р А. - ординатор в ЗОЗТ„ К.“ е видно, че ищецът през периода на пребиваването му двукратно е посещавал лекарския кабинет с оплаквания, съответно от „обстипацио"(запек) и „тежест в черния дроб", не е имал оплаквания по повод „ухапвания и обриви" и това твърдение на ищеца не се доказва и от показанията на двамата свидетели Кюрдов и Х., като първият свидетел сочи, че не е бил в една килия с ищеца, но са разговаряли и той се оплаквал, че условията не са хубави/ което е общо оплакване, а не в конкретика ,не знае как се е чувствал ищецът, водата която се пие я пият всички, а вторият свидетел изобщо не познава ищеца и не е разговарял с него за да знае как се чувства. Липсват каквито и да било доказателства, че ищецът вследствие на бездействието на затворническата администрация е получил обриви. Напротив- той е посещавал два пъти през целия си престой в Затворническото общежитие „К.“ лекарския кабинет с оплаквания от обстипацио/ запек/ и тежест в черния дроб, но не и от обриви, причинени от вредители- хлебарки, дървеници, гризачи. Това са общи твърдения на всички лишени от свобода, продиктувано само и единствено от желанието за получаване на обезщетение. Липсват доказателства вследствие на вредителите той да е получил обриви и да е потърсил медицинска помощ , но такава да му е отказана. Следва да бъде посочено, че ГД“ИН“ не оказва медицинска помощ, като медицинското

обслужване на лишените от свобода е регламентирано в Наредба № 2/22.03.2010 година, с която, се уреждат условията и редът за медицинското обслужване на лишените от свобода в затворите, поправителните домове и арестите. Медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и в специализирани болници, разкрити в местата за лишаване от свобода, по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения. При необходимост медицинското обслужване на лишените от свобода може да се осъществи и в други лечебни заведения.

Лечебните заведения в местата за лишаване от свобода са част от националната система за здравеопазване и извършват дейността си в съответствие с Правилника за устройството и дейността на лечебните заведения към Министерството на правосъдието По силата на чл.4 от Наредбата, методическото ръководство и контрол на медицинската дейност на лечебните заведения, създадени към Министерството на правосъдието, се осъществява от министъра на здравеопазването. По аргумент от нормата на чл.5,ал.1 от Наредбата при осъществяване на медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода се спазват правата на пациента и Кодексът на професионалната етика. Качеството на медицинската помощ, оказвана в лечебните заведения в местата за лишаване от свобода, съответства на медицинските стандарти и на правилата за добра медицинска практика, утвърдени от министъра на здравеопазването. Предписанията на медицинските специалисти имат задължителен характер за началниците на затворите, поправителните домове и арестите. Медицинското решение се взема единствено в интерес на здравето на лишения от свобода. Всеки служител, който при изпълнение на служебните си задължения има непосредствен контакт с лишените от свобода, е отговорен за тяхното здраве. По силата на **чл.21 от Наредбата** медицинската помощ в затворническите общежития и работните обекти извън района на затвора се осъществява, както следва: в затворническите общежития, които не разполагат с медицински специалист на щат, се осигуряват посещения от медицински специалист на медицинския център на затвора по график, утвърден от началника на затвора, на всички работни обекти извън района на затвора се осигурява чанта със средства за оказване на първа помощ, спешна медицинска помощ на лишени от свобода на външни обекти се оказва в най-близкото лечебно заведение / като в случая е осигурен лекар от Б., който е бил на разположение/

В чл.2,ал.1 от Правилника за устройството и дейността на лечебните заведения към МП е посочено, че лечебните заведения към Министерството на правосъдието са специализирани болници за активно лечение на лишените от свобода, лечебни заведения за извънболнична помощ - медицински центрове. Дейността на лечебните заведения по ал. 1 се координира и контролира от министъра на правосъдието чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН).Министърът на здравеопазването осъществява методическо ръководство и съдейства за осигуряването на медицинска и стоматологична помощ на лишените от свобода. Материално-битовото осигуряване, оборудването с медицинска техника, снабдяването с лекарства, провеждането на режимноохранителна и възпитателна дейност в лечебните заведения към Министерството на правосъдието се организират от ГДИН и от началника на съответния затвор или поправителен дом. Финансирането на лечебните заведения към Министерството на правосъдието се осъществява от ГДИН като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на правосъдието. Управлението на лечебните заведения към Министерството на правосъдието се осъществява от директор, който организира и ръководи дейността на лечебното заведение, организира взаимодействието с други лечебни заведения и с местата за лишаване от свобода, отговаря за подбора, подготовката, повишаването

на квалификацията и ефективното използване на човешките ресурси, отговаря за управлението на предоставените на лечебното заведение материално-технически средства, изпълнява и други правомощия, възложени му от министъра на правосъдието и от главния директор на ГДИН. Директорът дава становища и изготвя медицински справки за здравословното състояние на лишените от свобода по искане на органите на прокуратурата, съда или на други държавни органи. Директорът на медицински център има право на неограничен достъп до наказателните килии и другите места за изолирано настаняване на лишените от свобода.

Следва да бъде посочено, че ответникът по иска не отговаря за качеството и адекватността на оказаната медицинска помощ. Липсват и не се представиха доказателства ищецът да е поискал оказване на медицинска помощ и такава да е отказана от страна на служителите от затворническото общежитие. По никакъв начин не се доказва незаконосъобразно бездействие на служители на затворническата администрация, нито пък има доказани откази на служители на затворническото общежитие да изпратят ищеца при поискване за консултация с лекар и ищецът по никакъв начин не е бил поставен в по-неблагоприятно отношение от останалите лишени от свобода. Наред с това, медицинската дейност в местата за лишаване от свобода по същество не представлява административна дейност, за да бъде ангажирана отговорността на ГД"ИН".

Доказа се, че е проведена дезинфекция на територията на ЗОЗТ „К.“ на 15.09.2023 година и на 15.12.2023 година - обезпаразитяване в спалните помещения с препарат А., приложени са и Приемно-предавателен протокол за извършена ДЛЛ обработка от ДДД„ФАВОРИТ“ в ЗОЗТ „К.“ на 09.05.2023г./от 09.00ч. до 12ч. - извършена и дезинсекция срещу: хлебарки, мравки, бълхи и дървеници на общите площи, под, стени, коридори, килии, вишки, дюшеци, склад, кухня, като са използвани препаратите: Ектомин (изразходвано количество за 100 кв.м. - 5л.) и М. гел ИГР(80 мл.) и при напускане не е имало оплаквания и наличие на вредители.

Липсват доказателства ищецът да е отправял каквито и да е молби, искания или под каквато и да е форма да е отправял оплаквания за наличие на вредители в килията, в която е бил настанен и да му е отказана дезинфекция или пък каквото и да е третиране за вредители и вследствие на това той да получил сърбежи и обриви.

Обстоятелството, че на територията на Затворническо общежитие“ К.“ е имало режим на топлата вода, не може да доведе до извод, че ищецът е бил поставен в по-неблагоприятно положение в сравнение с останалите лишени от свобода, още повече, че въпреки режима на ищеца е осигуряван достъп до топла вода, като Графикът за топла вода ■ 5-та група: лява страна(11.00-12.00ч., 13.00-14.00ч., 16.30-17.30ч.); дясна страна(8.00-9.00ч., 09.00-10.00ч., 17.30-18.30ч.)

Недоказано е твърдението на ищеца, че в килията е имало влага и мухъл, защото както от приложените по делото писмени доказателства, така и от заключението на вещото лице изготвило съдебно-медицинската експертиза е видно, че е изготвена Докладна записка от мл. инспектор Т. И.-домакин в ЗОЗТ „К.“, рег.№ 2462/22.02.2024 година, в която е посочено: сградата е с топлоизолация и ПВЦ дограма с 50% отваряемост; размерите на 6-то спално помещение са 4.90м./6.46м., на мокрото помещение - 1.90м./4.90м.; студена вода има от 00,00 часа до 24.00 часа, топла вода по график (приложен); спалното бельо на лишените от свобода се пере веднъж седмично по график (приложен); през м.01.2024 година ищецът е получил за лично ползване 0.200 кг. прах за пране, с приложен на 5-та група към 01.02.2024г. за получени хигиенни материали - (поименен) -ищецът е положил подпис под №21. График за пране на спалното бельо и работните дрехи на работещите на щат, лишени от свобода - за 5-та група е определен всеки четвъртък (даване за пране 07.30-8.00ч.,получаване 15.30-16.00ч). Наред с това, е представен и Протокол

№6/04.04.2016г. за установяване на завършеното и за заплащане на натурални видове СМР на обект: „Ремонт на затворническо общежитие „К.“ - [населено място], по обособени позиции", подобект: 5-та група - килии 3, 4, 5 и 6 по Договор №13263/17.12.1015г.; изпълнител: „РАДМИ 90"ООД . Изпълнени са: замазка на под, грундиране с грунд Бетонконтакт по под върху мозайка; монтаж на теракот и инертни материали; фаянс, грунд и мазилка по стените до 2м., шпакловка и обрушване по стените над 2м. и таваните; грундиране и мазилка по стени над 2м. и на тавани; латекс-двукратно; монтаж на: моноблок - 4бр, подов сифон- 4бр., батерия с подвижен душ - 4бр., мивка -4бр., врата/фазер; облицовка с фаянс около вратите и прозорците , Протокол №9/17.05.2016г. за подобект: Топлоизолация на Барака - групи: 5, 8, 9 и 10 по Договор №13263/17.12.1015г.; изпълнител: „РАДМИ 90"ООД - направена топлоизолация EPS, Списък за монтаж на дограма (ПВЦ) на всички помещения в ЗОЗТ „К.“ през 2016 година, включително на бунгалата на група 5 (спалните помещения) - монтаж на прозорци 1.45/1.60 -отваряеми.

Неоснователно и недоказано е твърдението на оспорващия, че водата в затворническото общежитие е била негодна за пиене, защото от Протокол от изпитване №1240773—3/27.03.2024г. от СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ (СРЗИ) - Лабораторен изпитвателен комплекс (Сертификат за акредитация, рег.№249 ЛИ/18.08.2022г., валиден до 18.08.2026г., изд. от ИАБСА, съгл. изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2018) на проба питейна вода от Затворническо общежитие от закрит тип „К.". Резултати от изпитването: показателите от изпитването на химичния състав(метали, вкл. тежки метали); електропроводимост; микробиологично замърсяване (ешерихия коли, колиформи, чревни ентерококи - не се установява); вкус -приемлив за потребителя; мирис - приемлив за потребителя; мътност —приемлива за потребителя; цвят - приемлив за потребителя. В заключение: Стойност и допуск на показателя, съгласно: Наредба №9/2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели(Обн. ДВ. бр.30/28.03.2001г.). Нещо повече дори това е само и единствено негово твърдение/на ищеца/, неподкрепено с доказателства/ като свидетелят Кюрдов заяви, че той пие същата вода и не се оплаква, че е негодна за пиене и на знае дали на ищеца водата му харесва или не.

Недоказано е и твърдението на ищеца , че е бил лишен от възможността да ползва санитарен възел по време на престоя на открито, защото на първо място липсват доказателства по време на престоя на открито ищецът да е поискал да му бъде осигурен достъп до санитарен възел и такъв достъп да му е отказан. На второ място няма и изискване в закона на местата на открито да има изграден санитарен възел, който да се ползва от лишените от свобода по време на престоя им на открито. Вярно е, че от доказателствата по делото е видно, че на местата, където се провежда престоят на открито няма изграден санитарен възел, но такова задължение в ЗИНЗС няма , а напротив- има изискване за наличие на такъв във всяка килия/ и в килията, в която е бил настанен ищецът е имало такъв.

Обстоятелството, че по график е осигурявано медицинско лице в Затворническото общежитие по никакъв начин не може да доведе до извод, че ищецът е претърпял каквито и да било неимуществени вреди вследствие на неосигурена непрекъснато и денонощно наличие на медицинска помощ, защото на първо място липсват доказателства ищецът да е имал непрекъснато ежедневна нужда от медицинска помощ и такава да му е отказана или пък това да е довело до влошаване на неговото здравословно състояние. На второ място, от доказателствата по делото, в това число и от заключението на вещото лице, изготвило съдебно- медицинската експертиза е видно, че ежедневно от 8.00ч. до 16.30 часа е имало медицинско обслужване от лекар, медицинска сестра и психолог, а от 01.04.2024 година лекарят е

прекратил договора си и временно има друг лекар 1 ден седмично; стоматолог-понеделник, сряда и петък от 8.00ч. до 16.30ч / но периодът от 01.04.2024 година е извън исковия период.

От всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира, че не се доказва по никакъв начин незаконосъобразни бездействия на администрацията на ЗОЗТ“ К.“, които да са довели до преживяване на болки и страдания у ищеца, и които болки и страдания следва да бъдат репарирани. Не се доказва, че престоят му в ЗОЗТ да е причинил страдание и унижение на достойнството и то поради лоши условия. Следва да бъде посочено, че съгласно чл. 5 Всеобщата декларация за правата на човека “Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко унижително третиране.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът “изтезание” означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието “жестоко, нечовешко или унижително отношение”, съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. “Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание”. На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година,

терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица,

действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях. Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва ищещът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), което само по себе си да представлява третиране способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, каквито той твърди и да доведе до волшавена на здравословното му състояние, зъвършили съ летален карт/ като съмирта на А. Р. е настъпила пирбилзителон две година след като е бил соводен от Зтавор – гр. софия и не е доказано ,настъпилата смърт се дължи на лощи сулови в затовар- [населено място] я ва в селдисетивня раст в [населено място]. Не се доказва и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща,че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС,за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С оглед на всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира,че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС- бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят нормални условия за пребиваване в ЗОЗТ през посочения в исковата молба период, вследствие на това бездействие за ищеца да е настъпила вреда- неимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие, и която вреда следва да бъде репарирана. Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат/. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и твърдените вреди.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално,типично,адекватно,а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г.

по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвентна и вредите". е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от отмяна на заповедта за задържане. Всичко това сочи, че ако не бе издадена заповедта за задържане, той не би претърпял негативни преживявания. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстрояване, пристрояване, подстрояване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след изпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след изпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Незаконно съобразно действие, респективно незаконно съобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо/ материално действие/, което се предприема без правно основание- нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконно съобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие следва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законите и подзаконовите нормативни

актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ/ респективно по чл.284 от ЗИНЗС/. Незаконнообразното действие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл.1 от ЗОДОВ и чл.284 от ЗИНЗС.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид неоснователността на иска за заплащане на обезщетение, то и искът за заплащане на законната лихва е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

В съответствие с разпоредбата на чл. 286, ал.2 от ЗИНЗС, когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разносните по производството. Разносните се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло обстоятелството, че искът е отхвърлен изцяло. По силата на алинея трета на чл.286 от ЗИНЗС, когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разносните по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Тъй като нормата на чл.286 от ЗИНЗС е специална и в нея не съществува празнота, както и с оглед практиката на ЕСПЧ, настоящият съдебен състав намира, че претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна и не подлежи на уважаване.

Ищецът следва да бъде осъден да заплати сумата от 447,84 лева по сметката на АССГ изплатен депозит за вещо лице.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА В. С. А. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в размер на 100 000 лева, изразяващи се в неосигуряване на достатъчна жилищна площ в спалното помещение под 2 кв. метра разполагаема площ, неосигуряване на достатъчно лично пространство на човек, на постоянен въздух и пряка дневна слънчева светилна, лоши битови условия в спалните помещения и липса на климатизация, поставянето на ищеца в килия с паразити – дървеници, хлебарки, гризачи и други вредители, липса на питейна вода и осигуряване на такава с лошо качество за периода от 21.11.2023 година до 29.01.2024 година, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА В. С. А. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ ПО СМЕТКАТА НА АССГ СУМАТА ОТ 447,84 ЛЕВА- изплатен депозит за вещо лице от бюджета на съда.

ОТХВЪРЛЯ ИСКАНЕТО НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ ГР.С. ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ

НА АСГГ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: